

že měly býti předpokladem »nikoliv nepatrného prospěchu« vyloučeny zpropitné a všelike jiné nepatrné služby a dary tak obvyklé, že se nikdo nad jejich poskytováním nepozastavuje. Uvedená nyní zákonná známka hledí výhradně k hodnotě úplatku (prospěchu) o sobě, nikoliv k poměru mezi hodnotou tou a hodnotou uplatňovaného vlivu. Tomu nasvědčují také jednak úvaha, že by byl zákonodárce zamýšlenou jím známku nepoměrnosti úplatku k hodnotě uplatňovaného vlivu pro úplatce (po případě k výši nákladů a přiměřené odměně za námahu uplacené osoby) vytkl v zákoně slovy vhodnějšími a přesnějšími, jednak skutečnost, že zákon tresce pasivní úplatkářství — ovšem jen vyjímečně a jen jako přestupek — i tehdy, když byl úplatkem prospěch nepatrný, tudíž zřejmě nepřilísný (viz § 2 cit. zákona). Ze všech těchto úvah jest pokládati za pochybený i poukaz stížnosti na skutečnost a rozsah námah a nákladů stěžovatelových, a setrvati při názoru, jemuž dal i nalézací soud projev větou rozhodovacích důvodů, že § 3 čís. 3 pokud se týče § 2 zák. o úplatkářství nezná započtení nároků za vykonané cesty, za osobní námahy nebo za ztrátu času. Námitku stížnosti, že nešlo ve 100.000 Kč o prospěch nikoliv nepatrný, lze prostě odkázati na právě vytknuté a odůvodněné stanovisko, že pro dotčený zákonný znak nemají námahy a výlohy podplacené osoby žádného významu, a na to, co k dotčenému znaku uvádějí vhodně důvody napadeného rozsudku, šetříce zásad vyslovených v rozhodnutích č. 1949, 3415, 3632 Sb. n. s.

Čís. 4158.

Smilstvo (nemanželský pohlavní styk) mezi osobami sešvagřenými v prvním stupni (mezi otčímem a nevlastní dcerou) jest přestupkem podle § 501 tr. zák., i když osoba založivší švagrovství není již na živu (manželství bylo rozvázáno), je-li onen švagrovský poměr pachatelům znám (§ 2 e) tr. zák.).

Podle § 501 tr. zák. nelze uznati na tuhé vězení, není-li zjištěno, zda a který z pachatelů je svůdcem.

(Rozh. ze dne 7. května 1931, Zm I 421/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 12. dubna 1930, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem smilstva mezi příbuznými a sešvakřenci podle § 501 tr. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. výrok o trestu, pokud bylo u obou obžalovaných uznáno na trest tuhé vězení, a vyslovil, že se obžalovaní odsuzují každý do vězení, mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že odsouzení obžalovaných pro přestupek podle § 501 tr. zák. je právně mylné proto, že vzhledem k úmrtí někdejší manželky obžalovaného, na-

stalému před osmi lety, nemůže býti řeči o tom, že jest mezi ním a spoluobžalovanou poměr předpokládaný v § 501 tr. zák., t. j. poměr švakrovství mezi manželem a dcerou manželčinou. Kromě toho prý chybi i subjektivní předpoklad viny podle § 501 tr. zák., ani prý obžalovaní v době činu neměli »přažádné vědomí«, že se dopouštějí trestného činu v obžalobě uvedeného. Než zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu. § 501 tr. zák. prohlašuje za trestné jako přestupek mimo jiné smilstvo s manžely rodičů, dětí nebo sourozenců. Jest podotknouti, že se dopouští přestupku, pokud jde o »manžely rodičů«, nejen dítě, které se proviní s nevlastním otcem, nýbrž i nevlastní otec, který se proviní s dcerou své manželky. Jde tu prostě o smilstvo mezi osobami sešvakřenými v prvním stupni. Pro ty je však nerozhodno, že osoba, založivší švakrovství, není již na živu, poněvadž její smrtí nebyl švakrovský poměr zrušen a zákon nežádá výslovně, by manželství ještě trvalo. (Rozh. víd. č. 526/1854, 887/1858, judikát č. 3, Herbst II/231, Finger II/774). Nejvyššímu soudu neušlo, že nejnovější komentář k trestnímu zákonu (Altman I/1001) hájí opačný názor, poukazuje k tomu, že nelze z ustanovení občanského zákona vyvoditi překážku manželství mezi otčím a nevlastní dcerou, pročez nelze ani nemanželský pohlavní styk mezi těmito osobami po rozvázání manželství označovati za trestný. Než tento závěr je vratký, poněvadž je mylný jeho předpoklad, přičítící se jasnému ustanovení § 66 obč. zák. (srv. Stubenrauch k § 66 obč. zák.). Poměr švakrovský musí však býti pachatelům znám, ježto by jinak bylo přičítání trestného činu podle § 2 e) tr. zák. vyloučeno. V souzeném případě je zjištěno, že obžalovaný Jan A. byl manželem nyní již zesnulé Františky K-ové, provdané A-ové, a že spoluobžalovaná Josefa A-ová, provdaná M-ová je krevní dcerou Františky, provdané A-ové, že tedy mezi obžalovanými je poměr švakrovství prvního stupně, poměr mezi manželem a dcerou manželčinou, jaký předpokládá § 501 tr. zák. Poněvadž pak je také zjištěno, že oba obžalovaní spolu tělesně obcovali, a to podle rozsudečného výroku v době od srpna 1925 do února 1928, dopustili se smilstva mezi sešvakřenými, trestného podle § 501 tr. zák. Vzhledem k tomu, co bylo řečeno, nezáleží na tom, že spolu souložili v době, kdy matka obžalované a manželka obžalovaného nebyla již na živu, an poměr švakrovství mezi nim trval a zákon nežádá, by osoba, zakládající švakrovství, byla v době činu na živu. Že si obžalovaní byli vědomi, že jsou sešvakřeni jako manžel a dcera manželky, rozsudek sice výslovně nepraví, ale nebylo toho třeba, ani obžalovaní nepopřeli a rozumně ani nemohli popřít, naopak, doznali, že věděli, že Jan A. byl manželem vlastní matky Josefy A-ové, provdané M-ové. Neodůvodněnou zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Při poradě o zmateční stížnosti shledal však zrušovací soud, že bylo trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaných ve směru zmateční stížností nevytýkaném, an nalézací soud vykročil při vyměřování trestu ze své moci trestní, zatíživ tak výrok o trestu zmatečností podle § 281 čís. 11 tr. ř. Nalézací soud odsoudil totiž každého z obžalovaných podle § 501 tr. zák. do tuhého vězení na deset dní, zostřeného

jedním postem, ačkoli podle prvního odstavce § 501 tr. zák. je přestupek smilstva mezi příbuznými a sešvakřenci ohrožen jen trestem vězení; jen ti pachatelé tohoto přestupku, o nichž se vyšetřováním zjistí, že byli svůdci, mají býti podle druhého odstavce § 501 tr. zák. odsouzeni do tuhého vězení. Ježto však není ve spisech opory pro předpoklad, že oba obžalovaní byli svůdci, aniž je vůbec zjištěno, zda je některý a který z nich svůdcem, vykročil nalézací soud ze své moci trestní, odsoudiv oba obžalované místo do vězení podle prvního odstavce § 501 tr. zák. do tuhého vězení podle druhého odstavce tohoto zákonného ustanovení. Bylo proto v tomto směru výrok o trestu z moci úřední podle § 290 tr. ř. zrušiti a vysloviti, že se obžalovaným místo trestu tuhého vězení ukládá jen trest vězení.

Čís. 4159.

Výzvy k rozchodu jest poslušen (§ 283 tr. zák.) jen, kdo se od davu oddělí a z místa shluknutí odejde neprodleně, bezodkladně.

Neposlušností, trestnou podle § 283 tr. zák. jest i pouhé otálení s odchodem, zastávka na odchodu, liknavost v opouštění místa shluknutí; nezáleží na tom, že se pachatel zastavil jen na krátkou dobu.

Jde-li v úředním (služebním) úkonu, o jehož maření se uvažuje s hlediska § 81 tr. zák., o úkon povahy předpokládané v § 283 tr. zák., jest podřaděním činu pod § 81 tr. zák. vyčerpán i právní význam případné neposlušnosti, jinak trestné podle § 283 tr. zák., omezila-li se na dobu násilí, použitého k maření úkonu, a sloužila-li jen k umožnění tohoto násilí (pachatel neuposlechl výzvy k rozchodu, zastaviv se, by sbíral kameny a házel jimi po četnictvu).

(Rozh. ze dne 7. května 1931, Zm I 478/30.)

Nejvyšší soud jako soudu zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 3. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. rozsudek nalézacího soudu ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisejících, a obžalovanému vyměřil za zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., jímž zůstal uznán vinným, nový trest, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Hmotněprávní zmatek § 281 čís. 9 a) tr. ř. nedoličuje stížnost po zákonu, nedokazujíc beztrestnost obžalovaného právními úvahami vybudovanými na skutečnostech rozsudkem zjištěných, nýbrž odvozujíc ji ze skutkových předpokladů, které si sama v rozporu s rozsudečnými zjištěními sestruje svémocným hodnocením a rozbořem průvodní látky, totiž